

Socialnämnden

Nina Gustafsson
Utvecklingsledare
08-124 570 42
nina.gustafsson@ekero.se

Framtagande av kost- och måltidsprogram för måltider inom äldreomsorgen

Dnr SN20/22

Förslag till beslut

1. Socialnämnden fastställer förslag till kost- och måltidsprogram att börja gälla från och med den 1 januari 2021.
2. Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att i samverkan med matproduktion inom barn- och utbildningsförvaltningen utreda hur matlådor till personer i ordinärt boende kan utformas för att ytterligare utöka möjligheten till valfrihet.
3. Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att se över möjligheter till implementering av kost- och måltidsprogrammet i avtalet med godkända hemtjänstutförare enligt LOV.

Sammanfattning av ärendet

Ett av socialnämndens mål för mandatperioden 2018 - 2022, inom målområde "Ekerö ska vara Sveriges bästa kommun att åldras i", är större valfrihet gällande mat inom äldreomsorgen. En av indikatorerna för måluppfyllelse av målet är att ett kost- och måltidsprogram för hemtjänst och särskilt boende ska vara fastställt under år 2020.

Socialförvaltningen har tillsammans med matproduktion inom barn- och utbildningsförvaltningen arbetat fram ett förslag till kost- och måltidsprogram för måltider inom äldreomsorgen. Syftet är att kost- och måltidsprogrammet bland annat ska kunna användas för att stärka kvaliteten vid socialnämndens beställning av mat och måltider.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Framtagande av kost- och måltidsprogram för måltider inom äldreomsorgen, 2020-11-10.

Förslag till kost- och måltidsprogram för måltider inom äldreomsorgen.

Ärendet

Förslag till kost- och måltidsprogram

Ett av socialnämndens mål för mandatperioden 2018 - 2022, inom målområde "Ekerö ska vara Sveriges bästa kommun att åldras i", är större valfrihet gällande mat inom äldreomsorgen. En av indikatorerna för måluppfyllelse av målet är att ett kost- och måltidsprogram för hemtjänst och särskilt boende ska vara fastställt under år 2020.

Sedan den 1 januari 2020 ansvarar matproduktion inom barn- och utbildningsförvaltningen för driften av måltidsorganisation inom särskilt boende i egen regi samt inom hemtjänsten i Ekerö kommun. I februari 2020 fastställde socialnämnden inriktningen för kost- och måltidsprogrammet och gav socialnämnden i uppdrag att utarbeta förslag till ett kost- och måltidsprogram i samverkan med matproduktion.

I enlighet med av socialnämnden fastställd inriktning är syftet med kost- och måltidsprogrammet att det ska:

- fungera som ett styrande och vägledande dokument för att säkerställa en god kvalitet på de tjänster som socialnämnden beställer kopplade till mat och måltider,
- ha ett helhetsperspektiv kring matens innehåll och tillagning men även måltiden som social företeelse utifrån forskning och beprövad erfarenhet,
- bidra till att skapa måltider som resulterar i välbefinnande och hälsa bland de äldre som bor i särskilt boende eller får mat levererad via hemtjänsten,
- användas för planering, uppföljning och vidareutveckling av måltidsverksamheten,
- beaktas vid upphandling av livsmedel och extern måltidsverksamhet samt inspirera måltidsverksamheten inom äldreomsorgen i Ekerö kommun.

Förslaget till kost- och måltidsprogram utgår från Livsmedelsverkets råd "Bra måltider i äldreomsorgen" samt relevant forskning och nationella riktlinjer inom området. Livsmedelsverkets råd utgör övergripande rekommendationer för hur verksamheter inom äldreomsorgen bör arbeta för att skapa måltider som bidrar till välbefinnande och hälsa. Kost- och måltidsprogrammet riktar sig till särskilt boende för äldre samt godkända hemtjänstverksamheter men föreslås även omfatta dagverksamhet för personer med demenssjukdom.

Valfrihet

Som anges ovan är att av socialnämndens mål för mandatperioden 2018 - 2022 "större valfrihet gällande mat inom äldreomsorgen". I enlighet med socialnämnden mål finns i förslaget till kost- och måltidsprogram ett avsnitt om valfrihet. Enligt förslaget till kost- och måltidsprogram ska alla verksamheter som omfattas av programmet arbeta för att säkerställa valfrihet gällande mat för den enskilde. I avsnittet anges vidare exempel på hur

valfrihet kan säkerställas då begreppet valfrihet kan betyda olika saker för olika personer samt att det är viktigt att det inom verksamheterna finns en lyhördhet för individernas olika behov och önskemål.

Vidare har under arbetet med kost- och måltidsprogrammet uppmärksammats att utformningen av matlådor till personer med beslut om matlåda skulle kunna utvecklas för att utöka möjligheten till valfrihet. Socialförvaltningen bedömer dock att ett sådant utvecklingsarbete kräver en egen utredning i sig. Socialförvaltningen föreslår därför att socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att tillsammans med matproduktion utreda hur matlådor till personer i ordinärt boende kan utformas för att ytterligare utöka möjligheten till valfrihet.

Implementering

Syftet med kost- och måltidsprogrammet är att det ska fungera som ett styrande och vägledande dokument för att säkerställa en god kvalitet på de tjänster som socialnämnden beställer kopplade till mat och måltider inom äldreomsorg. Därtill ska kost- och måltidsprogrammet beaktas vid upphandling av extern måltidsverksamhet.

Beträffande socialnämndens verksamhet i egen regi gällande särskilt boende och dagverksamhet för personer med demenssjukdom föreslår socialförvaltningen att kost- och måltidsprogrammet ska gälla från och med den 1 januari 2021.

I dagsläget har socialnämnden även pågående avtal med privata utförare inom bl.a. hemtjänst (LOV) och särskilt boende för äldre. Kraven i dessa avtal gäller tills avtalen upphandlas på nytt eller villkoren i avtalen ändras. Vad gäller hemtjänst inom LOV finns i gällande avtal möjlighet för socialnämnden att utveckla villkoren i avtalet och förfrågningsunderlaget. Socialförvaltningen föreslår därför att socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att se över hur förslaget till kost- och måltidsprogram kan implementeras i nuvarande avtal med hemtjänstutförare enligt LOV (beträffande både privata utförare och utförare i egen regi).

Gällande övriga avtal, exempelvis gällande driften av det särskilda boendet Kullen, föreslår socialförvaltningen att kost- och måltidsprogrammet ska beaktas vid nya upphandlingar.

Barnkonsekvensanalys

Bedömning görs att beslutet inte får påtagliga direkta eller indirekta konsekvenser för barn och det behöver därför ej göras en barnkonsekvensanalys.

Beslutet expedieras till

Matproduktion inom barn- och utbildningsförvaltningen
Socialförvaltningen

EKERÖ KOMMUN

Tjänsteutlåtande

2020-11-10

Lena Burman Johansson
Socialchef

Hien Duong
Verksamhetschef äldreomsorg

Nina Gustafsson
Utvecklingsledare